

[Hans Nielsen.]

Det er min Overbevisning, at Landmandsbanken i de Aar, der er gaaet, har haft en meget heldig Indflydelse paa Pengeforholdene her i Landet. Saa længe Staten ligger med Landmandsbankaktierne og med Majoriteten i Landmandsbanken, som den gør nu, er det umuligt at lave et Kapitalmonopol, Pengemonopol eller Bankmonopol her i Landet; naar denne store Bank, som har en Balance paa 660 Millioner, og under hvilken en meget, meget stor Del af det danske Erhvervsliv arbejder, er uden for, vil det ikke være muligt at lave noget Kapitalmonopol i dette Ords rigtige Forstand. Landmandsbanken tjener i Øjeblikket som en Regulator, som en, synes jeg, hensynsfuld Konkurrent over for de andre Banker, men alligevel en Konkurrent, som virker saaledes, at alle de mest raa Tilbøjeligheder hos Privatkapitalen til at flaa Laantagerne her i Landet er afdæmpet. Samtidig flyder, som sagt, Dag for Dag Penge ind i Statskassen, Penge til Erstatning for alle de mange Millioner, som det danske Samfund har maattet betale for at redde Banken. Jeg kan under disse Forhold ikke se, at det tjener noget som helst nyttigt Formaal at afhænde Aktierne.

Nu har den højtærede Handelsminister forelagt et Forslag, hvorefter man ophæver den gamle § 3 og i Stedet indsætter en Bestemmelse om, at Aktierne ikke kan afhændes uden Tilslutning fra Rigsdagens Finansudvalg. Det er et Forslag, som jeg kun kan betegne som i høj Grad tilfredsstillende. Det vilde i mange Tilfælde være en saare pinlig Situation for Handelsministeren, hvis han alene skulde have Ansvaret for Afhændelsen af Aktierne, naar de skulde sælges, og altsaa for den Kurs og de Betingelser, hvorunder de blev solgt. Men bliver det saadan, at man absolut vil sælge disse Aktier — nuvel, saa maa Rigsdagen, som har bevilget de 176 Millioner, der nu engang var tabt paa Banken, ogsaa være med til at tage Ansvaret, og Finansudvalgene er vel den naturligeste Institution, man har her i Rigsdagen, til at give Samtykke i saa Henseende. Jeg synes, det er et Forslag, som alle Parter kan være vel tjent med. Hvis den urimelige Ting skulde ske her i Landet — hvad jeg dog er fuldstændig paa det rene med aldrig sker —, at de Konservative og Venstre fik Flertallet her i Salen igen, nuvel, saa vil de jo ogsaa være lige saa vel tjent med en Ordning som den foreslaaede, som vi kan være det, saa længe det er os, der besætter Handelsministerens Plads. Thi ogsaa en

Handelsminister, udgaaet fra et af de to Oppositionspartier, vil jo kunne komme ud for en meget haardhændet Kritik, fordi han afleverede Aktierne paa alt for billige Betingelser.

Jeg maa derfor haabe, at dette Forslag kan vinde Bifald fra alle Sider. Det har fuld Tilslutning fra det Parti, jeg tilhører, og jeg skal anbefale det til meget hurtigt Fremme.

Krag: Det er med relativ Tilfredshed, at vi fra Venstres Side ser Forelæggelsen af det her til Behandling værende Lovforslag, idet vi maa se dets Fremsættelse som Udtryk for, at den højtærede Regering i Henhold til bestaaende Lov erkender sin Pligt til, hvis Loven ikke forandres, at afhænde Landmandsbankaktierne i Overensstemmelse med Lovens Bestemmelser. Jeg behøver ikke her at gaa ind paa en Skildring af Venstres principielle Stilling til Spørgsmaalet: Statsmagtens Indflydelse paa Erhvervslivet. Erhvervslivet bør efter vor Opfattelse driftsmæssigt være uafhængigt af Staten, og herunder ogsaa Bankvæsenet, eventuelt bortset fra Seddelbanken, og det er netop den Betragtning, der har fundet Udtryk for Landmandsbankens Vedkommende i § 3 i Loven af 19. April 1928 om Statens Forhold til Landmandsbanken. Denne Lov har jo ogsaa fundet Tilslutning fra socialdemokratisk Side, og med Hensyn til dens Forudsætninger har baade Stats- og Handelsministeren i det nuværende Ministerium tiltraadt disse.

Nu siger den højtærede Handelsminister, at det, man dengang gennemførte, var præget af de helt forskellige Forhold, som dengang fandtes i Sammenligning med nu, det er helt andre Forhold, der nu er. Ja, det kan man vel sige, paa visse Omraader er Forholdene anderledes, men i hvert Tilfælde, som Forholdene var dengang, var det naturligt, at mange saa med megen Skepsis paa Storbanken og paa Muligheden af dens Genrejsning. Man havde dengang gjort sørgelige, men da ogsaa nogenlunde enstaaende Erfaringer, med Hensyn til hvad en uvederhæftig, ja rent ud forbryderisk Ledelse af en privat Bank kunde føre Staten ind i af Forpligtelser, naar den vedkommende Banks Dimensioner var saa kolossale, at dens Sammenbrud kunde bevirke en økonomisk Samfundsrystelse, hvad alle vi, som stemte for Landmandsbankens Genrejsning i Henhold til Loven af 1928, nærede den alvorligste Frygt for vilde blive Tilfældet, hvis Staten ikke paa afgørende Maade greb ind. Det var Motivet til, at saa store